

Розв'язання задач на розклад Тейлора

Задача

Розкласти за степенями $x - 3$ багаточлен $y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21$.

Задачу можна розв'язати простим діленням багаточленів:

$$\begin{array}{r} (x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21) \div (x - 3) = x^3 + 4x + 7 \\ \underline{-x^4 + 3x^3} \\ 4x^2 - 5x \\ \underline{-4x^2 + 12x} \\ 7x - 21 \\ \underline{-7x + 21} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (x^3 + 4x + 7) \div (x - 3) = x^2 + 3x + 13 + \frac{46}{x - 3} \\ \underline{-x^3 + 3x^2} \\ 3x^2 + 4x \\ \underline{-3x^2 + 9x} \\ 13x + 7 \\ \underline{-13x + 39} \\ 46 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (x^2 + 3x + 13) \div (x - 3) = x + 6 + \frac{31}{x - 3} \\ \underline{-x^2 + 3x} \\ 6x + 13 \\ \underline{-6x + 18} \\ 31 \end{array}$$

У результаті маємо:

$$x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 = (x - 3)((((x - 3) + 9)(x - 3) + 31)(x - 3) + 46)$$

У результаті маємо:

$$x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 = (x - 3)((((x - 3) + 9)(x - 3) + 31)(x - 3) + 46)$$

$$x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 = (x - 3)^4 + 9(x - 3)^3 + 31(x - 3)^2 + 46(x - 3)$$

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора.

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21$$

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21 = 0$$

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21 = 0$$

$$y' = 4x^3 - 9x^2 + 8x - 5 \Rightarrow y'(3) = 4 \cdot 3^3 - 9 \cdot 3^2 + 8 \cdot 3 - 5$$

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21 = 0$$

$$y' = 4x^3 - 9x^2 + 8x - 5 \Rightarrow y'(3) = 4 \cdot 3^3 - 9 \cdot 3^2 + 8 \cdot 3 - 5 = 46$$

Розв'язання

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21 = 0$$

$$y' = 4x^3 - 9x^2 + 8x - 5 \Rightarrow y'(3) = 4 \cdot 3^3 - 9 \cdot 3^2 + 8 \cdot 3 - 5 = 46$$

$$y'' = 12x^2 - 18x + 8 \Rightarrow y''(3) = 12 \cdot 3^2 - 18 \cdot 3 + 8$$

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21 = 0$$

$$y' = 4x^3 - 9x^2 + 8x - 5 \Rightarrow y'(3) = 4 \cdot 3^3 - 9 \cdot 3^2 + 8 \cdot 3 - 5 = 46$$

$$y'' = 12x^2 - 18x + 8 \Rightarrow y''(3) = 12 \cdot 3^2 - 18 \cdot 3 + 8 = 62$$

Розв'язання

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21 = 0$$

$$y' = 4x^3 - 9x^2 + 8x - 5 \Rightarrow y'(3) = 4 \cdot 3^3 - 9 \cdot 3^2 + 8 \cdot 3 - 5 = 46$$

$$y'' = 12x^2 - 18x + 8 \Rightarrow y''(3) = 12 \cdot 3^2 - 18 \cdot 3 + 8 = 62$$

$$y''' = 24x - 18 \Rightarrow y'''(3) = 24 \cdot 3 - 18$$

Розв'язання

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21 = 0$$

$$y' = 4x^3 - 9x^2 + 8x - 5 \Rightarrow y'(3) = 4 \cdot 3^3 - 9 \cdot 3^2 + 8 \cdot 3 - 5 = 46$$

$$y'' = 12x^2 - 18x + 8 \Rightarrow y''(3) = 12 \cdot 3^2 - 18 \cdot 3 + 8 = 62$$

$$y''' = 24x - 18 \Rightarrow y'''(3) = 24 \cdot 3 - 18 = 54$$

Розв'язання

Скористаємося для отримання цього розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 3$:

$$y = x^4 - 3x^3 + 4x^2 - 5x - 21 \Rightarrow y(3) = 3^4 - 3 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2 - 5 \cdot 3 - 21 = 0$$

$$y' = 4x^3 - 9x^2 + 8x - 5 \Rightarrow y'(3) = 4 \cdot 3^3 - 9 \cdot 3^2 + 8 \cdot 3 - 5 = 46$$

$$y'' = 12x^2 - 18x + 8 \Rightarrow y''(3) = 12 \cdot 3^2 - 18 \cdot 3 + 8 = 62$$

$$y''' = 24x - 18 \Rightarrow y'''(3) = 24 \cdot 3 - 18 = 54$$

$$y^{IV} = 24 \Rightarrow y^{IV}(3) = 24$$

Таким чином,

$$y(x) = y(a) + \frac{y'(a)}{1!}(x-a) + \frac{y''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{y^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n$$

Таким чином,

$$\begin{aligned}y(x) &= y(a) + \frac{y'(a)}{1!}(x-a) + \frac{y''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{y^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n = \\&= 0 + \frac{46}{1!}(x-3) + \frac{62}{2!}(x-3)^2 + \frac{54}{3!}(x-3)^3 + \frac{24}{4!}(x-3)^4\end{aligned}$$

Таким чином,

$$\begin{aligned}y(x) &= y(a) + \frac{y'(a)}{1!}(x-a) + \frac{y''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{y^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n = \\&= 0 + \frac{46}{1!}(x-3) + \frac{62}{2!}(x-3)^2 + \frac{54}{3!}(x-3)^3 + \frac{24}{4!}(x-3)^4 = \\&= 46(x-3) + 31(x-3)^2 + 9(x-3)^3 + (x-3)^4\end{aligned}$$

Задача

Розкласти багаточлен $f(x) = x^7 - 4x^4 - 8$ за степенями двочлена $x - 2$.

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора.

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

$$f' = 7x^6 - 16x^3 \Rightarrow f'(2) = 7 \cdot 2^6 - 16 \cdot 2^3$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

$$f' = 7x^6 - 16x^3 \Rightarrow f'(2) = 7 \cdot 2^6 - 16 \cdot 2^3 = 320$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

$$f' = 7x^6 - 16x^3 \Rightarrow f'(2) = 7 \cdot 2^6 - 16 \cdot 2^3 = 320$$

$$f'' = 42x^5 - 48x^2 \Rightarrow f''(2) = 42 \cdot 2^5 - 48 \cdot 2^2$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

$$f' = 7x^6 - 16x^3 \Rightarrow f'(2) = 7 \cdot 2^6 - 16 \cdot 2^3 = 320$$

$$f'' = 42x^5 - 48x^2 \Rightarrow f''(2) = 42 \cdot 2^5 - 48 \cdot 2^2 = 1152$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

$$f' = 7x^6 - 16x^3 \Rightarrow f'(2) = 7 \cdot 2^6 - 16 \cdot 2^3 = 320$$

$$f'' = 42x^5 - 48x^2 \Rightarrow f''(2) = 42 \cdot 2^5 - 48 \cdot 2^2 = 1152$$

$$f''' = 210x^4 - 96x \Rightarrow f'''(2) = 210 \cdot 2^4 - 96 \cdot 2$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

$$f' = 7x^6 - 16x^3 \Rightarrow f'(2) = 7 \cdot 2^6 - 16 \cdot 2^3 = 320$$

$$f'' = 42x^5 - 48x^2 \Rightarrow f''(2) = 42 \cdot 2^5 - 48 \cdot 2^2 = 1152$$

$$f''' = 210x^4 - 96x \Rightarrow f'''(2) = 210 \cdot 2^4 - 96 \cdot 2 = 3168$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

$$f' = 7x^6 - 16x^3 \Rightarrow f'(2) = 7 \cdot 2^6 - 16 \cdot 2^3 = 320$$

$$f'' = 42x^5 - 48x^2 \Rightarrow f''(2) = 42 \cdot 2^5 - 48 \cdot 2^2 = 1152$$

$$f''' = 210x^4 - 96x \Rightarrow f'''(2) = 210 \cdot 2^4 - 96 \cdot 2 = 3168$$

$$f^{IV} = 840x^3 - 96 \Rightarrow f^{IV}(2) = 840 \cdot 2^3 - 96$$

Скористаємося для отримання розкладу формулою Тейлора. Для цього слід підставити до формули $a = 2$:

$$f = x^7 - 4x^4 - 8 \Rightarrow f(2) = 2^7 - 4 \cdot 2^4 - 8 = 56$$

$$f' = 7x^6 - 16x^3 \Rightarrow f'(2) = 7 \cdot 2^6 - 16 \cdot 2^3 = 320$$

$$f'' = 42x^5 - 48x^2 \Rightarrow f''(2) = 42 \cdot 2^5 - 48 \cdot 2^2 = 1152$$

$$f''' = 210x^4 - 96x \Rightarrow f'''(2) = 210 \cdot 2^4 - 96 \cdot 2 = 3168$$

$$f^{IV} = 840x^3 - 96 \Rightarrow f^{IV}(2) = 840 \cdot 2^3 - 96 = 6624$$

$$f^V = 2520x^2 \Rightarrow f^V(2) = 2520 \cdot 2^2$$

$$f^V = 2520x^2 \Rightarrow f^V(2) = 2520 \cdot 2^2 = 10080$$

$$f^{VI} = 5040x \Rightarrow f^{VI}(2) = 5040 \cdot 2$$

$$f^V = 2520x^2 \Rightarrow f^V(2) = 2520 \cdot 2^2 = 10080$$

$$f^{VI} = 5040x \Rightarrow f^{VI}(2) = 5040 \cdot 2 = 10080$$

$$f^{VII} = 5040 \Rightarrow f^{VII}(2) = 5040$$

Таким чином,

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n$$

Таким чином,

$$\begin{aligned} f(x) &= f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n = \\ &= 56 + \frac{320}{1!}(x-2) + \frac{1152}{2!}(x-2)^2 + \frac{3168}{3!}(x-2)^3 + \frac{6624}{4!}(x-2)^4 + \frac{10080}{5!}(x-2)^5 + \\ &\quad + \frac{10080}{6!}(x-2)^6 + \frac{5040}{7!}(x-2)^7 \end{aligned}$$

Таким чином,

$$\begin{aligned}f(x) &= f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n = \\&= 56 + \frac{320}{1!}(x-2) + \frac{1152}{2!}(x-2)^2 + \frac{3168}{3!}(x-2)^3 + \frac{6624}{4!}(x-2)^4 + \frac{10080}{5!}(x-2)^5 + \\&\quad + \frac{10080}{6!}(x-2)^6 + \frac{5040}{7!}(x-2)^7 = \\&56 + 320(x-2) + 576(x-2)^2 + 528(x-2)^3 + 276(x-2)^4 + 84(x-2)^5 + 14(x-2)^6 + (x-2)^7\end{aligned}$$

Задача

Застосувати формулу Тейлора. Знайти три перших члени розкладу функції $y = \ln(1 - 3x)$ за степенями x та записати залишковий член.

Спочатку знайдемо шукані члени наово за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Спочатку знайдемо шукані члени наово за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \ln(1 - 3x)$, $a = 0$, $n = 2$.

Розв'язання

Спочатку знайдемо шукані члени наово за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \ln(1 - 3x)$, $a = 0$, $n = 2$.

$$f(x) = \ln(1 - 3x) \Rightarrow f(a) = f(0) = \ln(1 - 3 \cdot 0)$$

Розв'язання

Спочатку знайдемо шукані члени наово за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \ln(1 - 3x)$, $a = 0$, $n = 2$.

$$f(x) = \ln(1 - 3x) \Rightarrow f(a) = f(0) = \ln(1 - 3 \cdot 0) = 0$$

Спочатку знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \ln(1 - 3x)$, $a = 0$, $n = 2$.

$$f(x) = \ln(1 - 3x) \Rightarrow f(a) = f(0) = \ln(1 - 3 \cdot 0) = 0$$

$$f'(x) = -\frac{3}{1 - 3x} \Rightarrow f'(a) = f'(0) = -\frac{3}{1 - 3 \cdot 0}$$

Спочатку знайдемо шукані члени наово за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \ln(1 - 3x)$, $a = 0$, $n = 2$.

$$f(x) = \ln(1 - 3x) \Rightarrow f(a) = f(0) = \ln(1 - 3 \cdot 0) = 0$$

$$f'(x) = -\frac{3}{1 - 3x} \Rightarrow f'(a) = f'(0) = -\frac{3}{1 - 3 \cdot 0} = -3$$

Розв'язання

Спочатку знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \ln(1 - 3x)$, $a = 0$, $n = 2$.

$$f(x) = \ln(1 - 3x) \Rightarrow f(a) = f(0) = \ln(1 - 3 \cdot 0) = 0$$

$$f'(x) = -\frac{3}{1 - 3x} \Rightarrow f'(a) = f'(0) = -\frac{3}{1 - 3 \cdot 0} = -3$$

$$f''(x) = -\frac{9}{(1 - 3x)^2} \Rightarrow f''(a) = f''(0) = -\frac{9}{(1 - 3 \cdot 0)^2}$$

Розв'язання

Спочатку знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \ln(1 - 3x)$, $a = 0$, $n = 2$.

$$f(x) = \ln(1 - 3x) \Rightarrow f(a) = f(0) = \ln(1 - 3 \cdot 0) = 0$$

$$f'(x) = -\frac{3}{1 - 3x} \Rightarrow f'(a) = f'(0) = -\frac{3}{1 - 3 \cdot 0} = -3$$

$$f''(x) = -\frac{9}{(1 - 3x)^2} \Rightarrow f''(a) = f''(0) = -\frac{9}{(1 - 3 \cdot 0)^2} = -9$$

$$f'''(x) = -\frac{54}{(1-3x)^3}$$

$$f'''(x) = -\frac{54}{(1-3x)^3}$$

Таким чином,

$$\ln(1-3x) = 0 - \frac{3}{1!}x - \frac{9}{2!}x^2 - \frac{\frac{54}{(1-3x)^3}}{3!}x^3 =$$

$$f'''(x) = -\frac{54}{(1-3x)^3}$$

Таким чином,

$$\begin{aligned}\ln(1-3x) &= 0 - \frac{3}{1!}x - \frac{9}{2!}x^2 - \frac{\frac{54}{(1-3\varepsilon)^3}}{3!}x^3 = \\ &= -3x - \frac{9}{2}x^2 - \frac{9}{(1-3\varepsilon)^3}x^3\end{aligned}$$

Той самий результат можна отримати зі стандартного розкладу:

$$\ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \dots + \frac{(-1)^{n-1}}{n}x^n + R_{n+1}(x)$$

Той самий результат можна отримати зі стандартного розкладу:

$$\ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \dots + \frac{(-1)^{n-1}}{n}x^n + R_{n+1}(x)$$

$$R_{n+1}(x) = \frac{(-1)^n n!}{(n+1)!} \left(\frac{x}{1+\varepsilon} \right)^{n+1}$$

Той самий результат можна отримати зі стандартного розкладу:

$$\ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \dots + \frac{(-1)^{n-1}}{n}x^n + R_{n+1}(x)$$

$$R_{n+1}(x) = \frac{(-1)^n n!}{(n+1)!} \left(\frac{x}{1+\varepsilon} \right)^{n+1}$$

Отже, замінюючи x на $-3x$, маємо:

$$\ln(1+x) = -3x - \frac{(-3x)^2}{2} + \frac{(-1)^2}{3} \left(\frac{-3x}{1-3\varepsilon} \right)^3 =$$

Той самий результат можна отримати зі стандартного розкладу:

$$\ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \dots + \frac{(-1)^{n-1}}{n}x^n + R_{n+1}(x)$$

$$R_{n+1}(x) = \frac{(-1)^n n!}{(n+1)!} \left(\frac{x}{1+\varepsilon} \right)^{n+1}$$

Отже, замінюючи x на $-3x$, маємо:

$$\begin{aligned} \ln(1+x) &= -3x - \frac{(-3x)^2}{2} + \frac{(-1)^2}{3} \left(\frac{-3x}{1-3\varepsilon} \right)^3 = \\ &= -3x - \frac{9}{2}x^2 - \frac{9}{(1-3\varepsilon)^3}x^3 \end{aligned}$$

Задача

Написати формулу Тейлора для функції $y = 3x - e^{-3x}$ при $x_0 = 2$ та $n = 2$.

Скористаймося готовим розкладом.

Скористаймося готовим розкладом. Для цього спочатку виконаємо заміну змінної з метою перевести розклад у відомий.

$$t = x - 2$$

Скористаймося готовим розкладом. Для цього спочатку виконаємо заміну змінної з метою перевести розклад у відомий.

$$t = x - 2 \Rightarrow x = t + 2$$

Скористаймося готовим розкладом. Для цього спочатку виконаємо заміну змінної з метою перевести розклад у відомий.

$$t = x - 2 \Rightarrow x = t + 2 \Rightarrow y = 3x - e^{-3x}$$

Скористаймося готовим розкладом. Для цього спочатку виконаємо заміну змінної з метою перевести розклад у відомий.

$$t = x - 2 \Rightarrow x = t + 2 \Rightarrow y = 3x - e^{-3x} = 3(t + 2) - e^{-3(t+2)}$$

Скористаймося готовим розкладом. Для цього спочатку виконаємо заміну змінної з метою перевести розклад у відомий.

$$t = x - 2 \Rightarrow x = t + 2 \Rightarrow y = 3x - e^{-3x} = 3(t + 2) - e^{-3(t+2)} = 6 + 3t - e^{-6} \cdot e^{-3t}$$

Скористаймося готовим розкладом. Для цього спочатку виконаємо заміну змінної з метою перевести розклад у відомий.

$$t = x - 2 \Rightarrow x = t + 2 \Rightarrow y = 3x - e^{-3x} = 3(t + 2) - e^{-3(t+2)} = 6 + 3t - e^{-6} \cdot e^{-3t}$$

$$e^x = 1 + \frac{x}{1} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \dots + \frac{x^n}{n!} + \frac{x^{n+1}}{(n+1)!} e^{\theta x}, \quad 0 < \theta < 1$$

Скористаймося готовим розкладом. Для цього спочатку виконаємо заміну змінної з метою перевести розклад у відомий.

$$t = x - 2 \Rightarrow x = t + 2 \Rightarrow y = 3x - e^{-3x} = 3(t + 2) - e^{-3(t+2)} = 6 + 3t - e^{-6} \cdot e^{-3t}$$

$$e^x = 1 + \frac{x}{1} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \dots + \frac{x^n}{n!} + \frac{x^{n+1}}{(n+1)!} e^{\theta x}, \quad 0 < \theta < 1$$

Тому

$$e^{-3t} = 1 + \frac{-3t}{1} + \frac{(-3t)^2}{2!} + \frac{(-3t)^3}{3!} e^{-3\theta t}, \quad 0 < \theta < 1$$

або

$$e^{-3t} = 1 - 3t + \frac{9}{2}t^2 - \frac{9}{2}t^3 e^{-3\theta t}, \quad 0 < \theta < 1$$

Отже,

$$y = 6 + 3t - e^{-6} \cdot e^{-3t}$$

Отже,

$$y = 6 + 3t - e^{-6} \cdot e^{-3t} = 6 + 3t - e^{-6} \left(1 - 3t + \frac{9}{2}t^2 - \frac{9}{2}t^3 e^{-3\theta t} \right)$$

Отже,

$$y = 6 + 3t - e^{-6} \cdot e^{-3t} = 6 + 3t - e^{-6} \left(1 - 3t + \frac{9}{2}t^2 - \frac{9}{2}t^3 e^{-3\theta t} \right)$$

Виконуємо зворотну заміну $t = x - 2$:

$$y = 6 + 3(x - 2) - e^{-6} \left(1 - 3(x - 2) + \frac{9}{2}(x - 2)^2 - \frac{9}{2}(x - 2)^3 e^{-3\theta(x-2)} \right) \quad 0 < \theta < 1$$

Задача

Знайти три перших ненульових члени розкладу функції $y = \operatorname{tg} x - x$ за степенями x та записати залишковий член.

Знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \operatorname{tg} x - x$, $a = 0$.

Знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \operatorname{tg} x - x$, $a = 0$.

$$y = \operatorname{tg} x - x \Rightarrow y(0) = \operatorname{tg} 0 - 0$$

Знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \operatorname{tg} x - x$, $a = 0$.

$$y = \operatorname{tg} x - x \Rightarrow y(0) = \operatorname{tg} 0 - 0 = 0$$

Знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \operatorname{tg} x - x$, $a = 0$.

$$y = \operatorname{tg} x - x \Rightarrow y(0) = \operatorname{tg} 0 - 0 = 0$$

$$y' = \frac{1}{\cos^2 x} - 1 \Rightarrow y'(0) = \frac{1}{\cos^2 0} - 1$$

Знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \operatorname{tg} x - x$, $a = 0$.

$$y = \operatorname{tg} x - x \Rightarrow y(0) = \operatorname{tg} 0 - 0 = 0$$

$$y' = \frac{1}{\cos^2 x} - 1 \Rightarrow y'(0) = \frac{1}{\cos^2 0} - 1 = 0$$

Знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \operatorname{tg} x - x$, $a = 0$.

$$y = \operatorname{tg} x - x \Rightarrow y(0) = \operatorname{tg} 0 - 0 = 0$$

$$y' = \frac{1}{\cos^2 x} - 1 \Rightarrow y'(0) = \frac{1}{\cos^2 0} - 1 = 0$$

$$y'' = \frac{2 \sin x}{\cos^3 x} \Rightarrow y''(0) = \frac{2 \sin 0}{\cos^3 0}$$

Знайдемо шукані члени наново за допомогою загальної формули Тейлора:

$$f(x) = f(a) + \frac{f'(a)}{1!}(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(\varepsilon)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}$$

Слід покласти $f(x) = \operatorname{tg} x - x$, $a = 0$.

$$y = \operatorname{tg} x - x \Rightarrow y(0) = \operatorname{tg} 0 - 0 = 0$$

$$y' = \frac{1}{\cos^2 x} - 1 \Rightarrow y'(0) = \frac{1}{\cos^2 0} - 1 = 0$$

$$y'' = \frac{2 \sin x}{\cos^3 x} \Rightarrow y''(0) = \frac{2 \sin 0}{\cos^3 0} = 0$$

$$y''' = 4 \sec^2 x \operatorname{tg}^2 x + 2 \sec^4 x \Rightarrow y'''(0) = 4 \sec^2 0 \operatorname{tg}^2 0 + 2 \sec^4 0$$

$$y''' = 4 \sec^2 x \operatorname{tg}^2 x + 2 \sec^4 x \Rightarrow y'''(0) = 4 \sec^2 0 \operatorname{tg}^2 0 + 2 \sec^4 0 = 2$$

$$y''' = 4 \sec^2 x \operatorname{tg}^2 x + 2 \sec^4 x \Rightarrow y'''(0) = 4 \sec^2 0 \operatorname{tg}^2 0 + 2 \sec^4 0 = 2$$

$$y^{IV} = 8 \sec^2 x \operatorname{tg}^3 x + 16 \sec^4 x \operatorname{tg} x \Rightarrow y^{IV}(0) = 8 \sec^2 0 \operatorname{tg}^3 0 + 16 \sec^4 0 \operatorname{tg} 0$$

$$y''' = 4 \sec^2 x \operatorname{tg}^2 x + 2 \sec^4 x \Rightarrow y'''(0) = 4 \sec^2 0 \operatorname{tg}^2 0 + 2 \sec^4 0 = 2$$

$$y^{IV} = 8 \sec^2 x \operatorname{tg}^3 x + 16 \sec^4 x \operatorname{tg} x \Rightarrow y^{IV}(0) = 8 \sec^2 0 \operatorname{tg}^3 0 + 16 \sec^4 0 \operatorname{tg} 0 = 0$$

$$y''' = 4 \sec^2 x \operatorname{tg}^2 x + 2 \sec^4 x \Rightarrow y'''(0) = 4 \sec^2 0 \operatorname{tg}^2 0 + 2 \sec^4 0 = 2$$

$$y^{IV} = 8 \sec^2 x \operatorname{tg}^3 x + 16 \sec^4 x \operatorname{tg} x \Rightarrow y^{IV}(0) = 8 \sec^2 0 \operatorname{tg}^3 0 + 16 \sec^4 0 \operatorname{tg} 0 = 0$$

$$y^V = 16 \sec^2 x \operatorname{tg}^4 x + 88 \sec^4 x \operatorname{tg}^2 x + 16 \sec^6 x$$

$$y''' = 4 \sec^2 x \operatorname{tg}^2 x + 2 \sec^4 x \Rightarrow y'''(0) = 4 \sec^2 0 \operatorname{tg}^2 0 + 2 \sec^4 0 = 2$$

$$y^{IV} = 8 \sec^2 x \operatorname{tg}^3 x + 16 \sec^4 x \operatorname{tg} x \Rightarrow y^{IV}(0) = 8 \sec^2 0 \operatorname{tg}^3 0 + 16 \sec^4 0 \operatorname{tg} 0 = 0$$

$$y^V = 16 \sec^2 x \operatorname{tg}^4 x + 88 \sec^4 x \operatorname{tg}^2 x + 16 \sec^6 x \Rightarrow$$

$$y^V(0) = 16 \sec^2 0 \operatorname{tg}^4 0 + 88 \sec^4 0 \operatorname{tg}^2 0 + 16 \sec^6 0$$

$$y''' = 4 \sec^2 x \operatorname{tg}^2 x + 2 \sec^4 x \Rightarrow y'''(0) = 4 \sec^2 0 \operatorname{tg}^2 0 + 2 \sec^4 0 = 2$$

$$y^{IV} = 8 \sec^2 x \operatorname{tg}^3 x + 16 \sec^4 x \operatorname{tg} x \Rightarrow y^{IV}(0) = 8 \sec^2 0 \operatorname{tg}^3 0 + 16 \sec^4 0 \operatorname{tg} 0 = 0$$

$$y^V = 16 \sec^2 x \operatorname{tg}^4 x + 88 \sec^4 x \operatorname{tg}^2 x + 16 \sec^6 x \Rightarrow$$

$$y^V(0) = 16 \sec^2 0 \operatorname{tg}^4 0 + 88 \sec^4 0 \operatorname{tg}^2 0 + 16 \sec^6 0 = 16$$

$$y^{VI} = 32 \sec^2 x \operatorname{tg}^5 x + 416 \sec^4 x \operatorname{tg}^3 x + 272 \sec^6 x \operatorname{tg} x$$

$$y^{VI} = 32 \sec^2 x \operatorname{tg}^5 x + 416 \sec^4 x \operatorname{tg}^3 x + 272 \sec^6 x \operatorname{tg} x \Rightarrow$$

$$y^{VI}(0) = 32 \sec^2 0 \operatorname{tg}^5 0 + 416 \sec^4 0 \operatorname{tg}^3 0 + 272 \sec^6 0 \operatorname{tg} 0$$

$$y^{VI} = 32 \sec^2 x \operatorname{tg}^5 x + 416 \sec^4 x \operatorname{tg}^3 x + 272 \sec^6 x \operatorname{tg} x \Rightarrow$$

$$y^{VI}(0) = 32 \sec^2 0 \operatorname{tg}^5 0 + 416 \sec^4 0 \operatorname{tg}^3 0 + 272 \sec^6 0 \operatorname{tg} 0 = 0$$

$$y^{VI} = 32 \sec^2 x \operatorname{tg}^5 x + 416 \sec^4 x \operatorname{tg}^3 x + 272 \sec^6 x \operatorname{tg} x \Rightarrow$$

$$y^{VI}(0) = 32 \sec^2 0 \operatorname{tg}^5 0 + 416 \sec^4 0 \operatorname{tg}^3 0 + 272 \sec^6 0 \operatorname{tg} 0 = 0$$

$$y^{VII} = 64 \sec^2 x \operatorname{tg}^6 x + 1824 \sec^4 x \operatorname{tg}^4 x + 2880 \sec^6 x \operatorname{tg}^2 x + 272 \sec^8 x$$

$$y^{VI} = 32 \sec^2 x \operatorname{tg}^5 x + 416 \sec^4 x \operatorname{tg}^3 x + 272 \sec^6 x \operatorname{tg} x \Rightarrow$$

$$y^{VI}(0) = 32 \sec^2 0 \operatorname{tg}^5 0 + 416 \sec^4 0 \operatorname{tg}^3 0 + 272 \sec^6 0 \operatorname{tg} 0 = 0$$

$$y^{VII} = 64 \sec^2 x \operatorname{tg}^6 x + 1824 \sec^4 x \operatorname{tg}^4 x + 2880 \sec^6 x \operatorname{tg}^2 x + 272 \sec^8 x \Rightarrow$$

$$y^{VII}(0) = 64 \sec^2 0 \operatorname{tg}^6 0 + 1824 \sec^4 0 \operatorname{tg}^4 0 + 2880 \sec^6 0 \operatorname{tg}^2 0 + 272 \sec^8 0$$

$$y^{VI} = 32 \sec^2 x \operatorname{tg}^5 x + 416 \sec^4 x \operatorname{tg}^3 x + 272 \sec^6 x \operatorname{tg} x \Rightarrow$$

$$y^{VI}(0) = 32 \sec^2 0 \operatorname{tg}^5 0 + 416 \sec^4 0 \operatorname{tg}^3 0 + 272 \sec^6 0 \operatorname{tg} 0 = 0$$

$$y^{VII} = 64 \sec^2 x \operatorname{tg}^6 x + 1824 \sec^4 x \operatorname{tg}^4 x + 2880 \sec^6 x \operatorname{tg}^2 x + 272 \sec^8 x \Rightarrow$$

$$y^{VII}(0) = 64 \sec^2 0 \operatorname{tg}^6 0 + 1824 \sec^4 0 \operatorname{tg}^4 0 + 2880 \sec^6 0 \operatorname{tg}^2 0 + 272 \sec^8 0 = 272$$

$$y^{VIII} = 128 \sec^2 x \operatorname{tg}^7 x + 7680 \sec^4 x \operatorname{tg}^5 x + 24576 \sec^6 x \operatorname{tg}^3 x + 7936 \sec^8 x \operatorname{tg} x$$

$$y^{VIII} = 128 \sec^2 x \operatorname{tg}^7 x + 7680 \sec^4 x \operatorname{tg}^5 x + 24576 \sec^6 x \operatorname{tg}^3 x + 7936 \sec^8 x \operatorname{tg} x \Rightarrow$$

$$y^{VIII}(\varepsilon) = 128 \sec^2 \varepsilon \operatorname{tg}^7 \varepsilon + 7680 \sec^4 \varepsilon \operatorname{tg}^5 \varepsilon + 24576 \sec^6 \varepsilon \operatorname{tg}^3 \varepsilon + 7936 \sec^8 \varepsilon \operatorname{tg} \varepsilon$$

$$y^{VIII} = 128 \sec^2 x \operatorname{tg}^7 x + 7680 \sec^4 x \operatorname{tg}^5 x + 24576 \sec^6 x \operatorname{tg}^3 x + 7936 \sec^8 x \operatorname{tg} x \Rightarrow$$

$$y^{VIII}(\varepsilon) = 128 \sec^2 \varepsilon \operatorname{tg}^7 \varepsilon + 7680 \sec^4 \varepsilon \operatorname{tg}^5 \varepsilon + 24576 \sec^6 \varepsilon \operatorname{tg}^3 \varepsilon + 7936 \sec^8 \varepsilon \operatorname{tg} \varepsilon$$

Підставляючи до формули Тейлора отримані значення, маємо:

$$\operatorname{tg} x - x = \frac{x^3}{3} + \frac{2x^5}{15} + \frac{17x^7}{315} +$$

$$+ \frac{1}{8!} (128 \sec^2 \varepsilon \operatorname{tg}^7 \varepsilon + 7680 \sec^4 \varepsilon \operatorname{tg}^5 \varepsilon + 24576 \sec^6 \varepsilon \operatorname{tg}^3 \varepsilon + 7936 \sec^8 \varepsilon \operatorname{tg} \varepsilon) x^8$$

Задача

Знайти три перших члени розкладу функції $y = \ln \cos 2x$ за степенями x та записати залишковий член.

Розв'язати самостійно.

Задача

Записати формулу Тейлора для функції $y = \ln(x + 1)$ при $x_0 = 2$ та $n = 3$.

Розв'язати самостійно.

Задача

Записати формулу Маклорена для функції $y = \operatorname{ch} x$ при $n = 5$.

$$\operatorname{ch} x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$$

$$\operatorname{ch} x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$$

Скористаймося готовим розкладом:

$$e^x = 1 + \frac{x}{1} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \dots + \frac{x^n}{n!} + \frac{x^{n+1}}{(n+1)!} e^{\theta x}, \quad 0 < \theta < 1$$

$$\operatorname{ch} x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$$

Скористаймося готовим розкладом:

$$e^x = 1 + \frac{x}{1} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \dots + \frac{x^n}{n!} + \frac{x^{n+1}}{(n+1)!} e^{\theta x}, \quad 0 < \theta < 1$$

Отже,

$$e^{-x} = 1 - \frac{x}{1} + \frac{x^2}{2!} - \frac{x^3}{3!} + \dots + \frac{(-1)^n x^n}{n!} + \frac{(-1)^{n+1} x^{n+1}}{(n+1)!} e^{-\theta x}, \quad 0 < \theta < 1$$

$$\operatorname{ch} x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$$

Скористаймося готовим розкладом:

$$e^x = 1 + \frac{x}{1} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \dots + \frac{x^n}{n!} + \frac{x^{n+1}}{(n+1)!} e^{\theta x}, \quad 0 < \theta < 1$$

Отже,

$$e^{-x} = 1 - \frac{x}{1} + \frac{x^2}{2!} - \frac{x^3}{3!} + \dots + \frac{(-1)^n x^n}{n!} + \frac{(-1)^{n+1} x^{n+1}}{(n+1)!} e^{-\theta x}, \quad 0 < \theta < 1$$

Тому

$$\operatorname{ch} x = 1 + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^4}{4!} + \frac{\operatorname{ch} \varepsilon}{6!} x^6, \quad 0 < \varepsilon < x$$

Задача

Написати формулу Маклорена для функції $y = xe^{4x}$ при $n = 4$.

Розв'язати самостійно.